UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Teaching Guide				
Identifying Data				2021/22
Subject (*)	Theatre in Galician and Portuguese		Code	613G02047
Study programme	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			

Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optional	4.5

Language	GalicianPortuguese		
Teaching method	Face-to-face		
Prerequisites			
Department	Letras		
Coordinador	Vizcaíno Fernandez, Carlos Caetano	E-mail	carlos.vizcaino@udc.es
Lecturers	Vizcaíno Fernandez, Carlos Caetano	E-mail	carlos.vizcaino@udc.es
Web			
General description	Estudo particularizado de obras, autores e momentos relevantes e significativos da dramaturxia en lingua galega e portuguesa.		
Contingency plan	1. Modifications to the contents 2. Methodologies *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy		

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A17	Ter un coñecemento avanzado da literatura galega.
A18	Ter un coñecemento avanzado da literatura portuguesa.
A19	Coñecer a historia e a cultura das comunidades galegofalantes.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results		
O alumnado deberá posuír un coñecemento avanzado dalgúns dos monumentos dramáticos das literaturas en linguas galega e portuguesa.	A11 A17 A18 A19 A20	B1 B8	
O alumnado deberá coñecer as diversas metodoloxías de análise literaria e espectacular e ser capaz de avaliar criticamente o estilo dun texto dramático ou dun espectáculo teatral.	A2 A11 A14	B1	
O alumnado deberá ser capaz de presentar oralmente os resultados das súas análises dunha maneira rigorosa e efectiva, demostrando a súa capacidade de síntese e de xerarquización da información.		B6 B7	
O alumnado deberá saber pór en relación a información presentada pol@s compañeir@s coas lecturas realizadas e facer comentarios retroalimentadores que demostren a súa capacidade para identificar os valores dun texto dramático e trazar pontes cos outros textos das diferentes dramaturxias en lingua galega e portuguesa.	A11 A17 A18 A20	B5 B7	
O alumnado deberá ser quen de traballar en grupo na procura de exemplos de dramaturxias e encenacións posdramáticas, ben como de expor os seus resultados de maneira crítica e rigorosa nunha discusión dirixida asíncrona.	A11 A14	B1 B6 B7	

Contents	
Topic	**Sub-topic**
1. Teatro: literatura e encenación	1.1. Reflexións sobre a representación no século XX. Experiencias no ámbito galego-portugués: __ Teatro Livre de Lisboa __ Conservatorio Nacional de Arte Galega 1.2. Teatro sen fixación escrita __ Barriga Verde e a comunicación das subalternas __ O teatro mozambicano 1.3. O metateatro en lingua galego-portuguesa
2. Teatro Modernista no Brasil e en Portugal e Teatro de Arte na Galiza	2.1. O proxecto de Teatro da Arte de Castelao e as achegas de Otero Pedrayo 2.2. A renovación estética do teatro de Oswaldo de Andrade 2.3. O teatro modernista portugués e as súas dificultades por atinxir os palcos
3. Dramaturgas	3.1. Historiografías dramáticas masculinizadas e autoras invisibilizadas 3.2. Teatro feminista na Galiza e nos países lusófonos 4.3. Dramaturgas dos séculos XX e XXI
4. A actividade teatral fronte ás ditaduras e ao xugo colonial	4.1. A refundación do teatro galego desde 1965 3.2. O teatro portugués e o 25 de abril 3.3. O teatro brasileiro e a resistencia á ditadura 3.5. O teatro de Pepetela e a Angola da pos-independencia.

Planning				
Methodologies / tests	**Competencies / Results**	**Teaching hours (in-person & virtual)**	**Student?s personal work hours**	**Total hours**
Workbook	A2 A17 A18 A19 A20	2	32	34
Events academic / information	A2 A11 B8	2	4	6
Directed discussion	A11 A14 B1 B5 B7	10	18	28
Oral presentation	A2 A11 B1 B6 B7	10	20	30
Guest lecture / keynote speech	A11 A17 A18 B7 B8	8	4	12
Personalized attention		2.5	0	2.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	**Description**
Workbook	No Paso 8 desta Guia, está a relación de obras teatrais que o/a alumno/a debe ler ao longo do cuadrimestre. Alén destas, o docente fornecerá artigos e estudos especializados sobre os contidos tratados na materia.
Events academic / information	O alumnado asistirá a un evento específico escollido entre os propostos polo docente nas primeiras sesións, ora unha representación teatral, ora unha palestra sobre teatro en lingua galega ou portuguesa.
Directed discussion	Através do espazo de traballo colaborativo en liña o alumnado participará nunha discusión dirixida polo profesor sobre temas atinentes aos contidos da materia. Previamente, deberán preparar as discusións coa lectura de artigos especializados. Tamén se realizarán discusións dirixidas presenciais após as presentacións orais individuais. A totalidade do grupo participará no diálogo posterior ás mesmas, demostrando a asimilación das lecturas por medio de comentarios retroalimentadores.
Oral presentation	Exposicións orais individuais, na aula, en que se exporá a análise e comentario dun texto dramático en función das pautas fornecidas polo docente e os contidos tratados nas sesións. Cada estudante deberá realizar dúas exposicións de textos diferentes. En función do número total de alumnado da materia, a segunda presentación poderá realizarse asincronamente, subíndoa ao espazo virtual da materia. Neste caso, a discusión dirixida posterior terá lugar por escrito.
Guest lecture / keynote speech	Sesións de traballo en que o profesorado explica a contextualización e os elementos necesarios do temario para que o alumnado poda desenvolver os traballos prácticos.

Personalized attention	
Methodologies	**Description**
Guest lecture / keynote speech Workbook Oral presentation Events academic / information Directed discussion	Os/as alumnos/as contarán con axuda personalizada para a preparación das súas presentacións orais e para solventar as dificultades levantadas polas lecturas, a participación na discusión dirixida e as exposicións maxistrais. Nas primeiras aulas acordaranse as datas e horas das sesións telemáticas conxuntas destas titorías, cuxo acompañamento por parte do estudantado forma parte da planificación da cadeira.

Assessment			
Methodologies	**Competencies / Results**	**Description**	**Qualification**
Workbook	A2 A17 A18 A19 A20	O control das lecturas será realizado por medio da participación na aula nos diálogos posteriores ás presentacións orais individuais.	30

Oral presentation	A2 A11 B1 B6 B7	En grupos de dúas persoas, deberán realizarse un mínimo de dúas presentacións de monumentos dramáticos escritos en lingua galega ou portuguesa. Avaliarase a capacidade de focar os aspectos centrais da obra e a súa singularidade, así como de a pór en relación coas temáticas e correntes comentadas nas sesións expositivas. Tamén se ponderará a escolla e comentario oral dun fragmento da mesma.	30
Events academic / information	A2 A11 B8	O alumnado deberá asistir ora a un espectáculo teatral programado na contorna, ora a unha palestra especializada sobre teatro en lingua galega e portuguesa. Posteriormente, deberá realizar un informe -oral ou escrito- sobre o mesmo. O docente comunicará nas primeiras sesións presenciais a natureza e lugar de celebración do evento e, se for preciso, presentará alternativas para o alumnado que non puider asistir ao inicialmente programado.	10
Directed discussion	A11 A14 B1 B5 B7	O estudantado participará -nun contexto formal e coas claves da redacción académica- nun foro de discusión asíncrona aberto no Moodle en que o docente proporá unhas liñas temáticas ou preguntas sobre un dos contidos da materia. Para unha correcta participación será preciso realizar unhas lecturas previas sinaladas desde a primeira sesión. Serán avaliados tanto a interiorización das lecturas e a capacidade de identificar os aspectos máis relevantes, como o diálogo estabelecido co resto de integrantes da turma (para o que será preciso unha lectura demorada dos seus comentarios).	30

Assessment comments
As persoas con matrícula a tempo parcial e/ou dispensa académica deberán porse en contacto co docente en horario de titorías ou a través do correo electrónico para coñecer a maneira de acompañar o curso através das ferramentas de comunicación asíncrona estabelecidas ao efecto. Para superar a materia será requisito indispensábel a realización das presentacións orais e a participación na discusión dirixida. Quen non realizar ambos os exercicios será considerada/o NON PRESENTADA/O. Na segunda oportunidade (xullo) e na convocatoria adiantada de decembro haberá que realizar os mesmos traballos e probas que na primeira e o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior. Caso de non ter realizado durante o cuadrimestre algunha das actividades avaliábeis, abrirase un novo prazo para a súa presentación. As persoas que se matricularen na convocatoria adiantada de decembro deberán contactar co profesor antes de o mes de novembro concluír. Salvagardando en todo o momento os dereitos de autoría e protexendo os datos dos mesmos, os traballos académicos presentados polo alumnado da materia poderán ser incorporados á base de datos dunha ferramenta de detección de plaxio ou de presentación do mesmo exercicio en varias materias. De se producir algunha destas circunstancias, o traballo ficará anulado e poderanse activar as medidas recollidas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da UDC.

Sources of information

Basic

- (2003). Teatro galego. Setepalcos 4. Coimbra: Cena Lusófona
- Barata, J. Oliveira (1991). História do Teatro Portugués. Lisboa: Universidade Aberta
- Biscainho-Fernandes, C-C (2007). A Escola Dramática Galega na configuración do sistema teatral. Santiago: Editorial Laiovento
- Biscainho-Fernandes, C-C (2008). Un país desde as táboas. 125 anos de teatro galego. Compostela: Xunta de Galicia
- Biscainho-Fernandes, C-C (2019). "A dramaturxia galega feminina no século XXI", eHumanista IVITRA, 15, Monogràfic III, Santa Bárbara (California) (Estados Unidos), UC Santa Barbara, 2019, pp. 324-341.
- Caetano, Cristina Maia (2004). Conhecer o teatro em Moçambique. Pinhel: Pinhel Editora.
- Caetano, Ana Cristina Maia (2003). Contributos para o Estudo do Teatro em Moçambique. Dissertaçao de Mestrado
- Campoi García, Comba (2018). Sen medo ao demo: resistencia simbólica na Galiza da Posguerra:o teatro de títeres de Barriga Verde. Allariz: Dr. Alveiros
- Figueiredo, César Alessandro (2015). "A ditadura militar no Brasil e o teatro: memória e resistência da classe artística", Revista Eletrônica de Ciência Política 6, n. 2. file:///Users/carlosbiscainho/Downloads/44240-167761-1-PB.pdf
- Garcia Mendes, Miriam (1993). O negro e o teatro brasileiro. Sao Paulo-Rio de Janeiro-Brasília: Hucitec-IBAC
- Lourenço Módia, C. & Biscainho-Fernandes, C-C (2000). Talía na Crónica de Nós. Dez anos de teatro galego (1990-1999). Ourense: Abano
- Magaldi, Sábato (2001). Panorama do teatro brasileiro. São Paulo: Global
- Rebello, F. L. (1991). História do Teatro . Lisboa: Imprensa Nacional / Casa da Moeda
- Tato Fontaíña, L (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936. Vigo: A Nosa Terra
- Tato Fontaíña, L (2000). "O teatro desde 1936", en Anxo Tarrío (coord.), Literatura Galega.. A Coruña: Hércules de Edicións
- Tato Fontaíña, L. (2009). "Frustracións parapelas: Teatro Modernista Brasileiro e Teatro de Arte Galego", . en Olivia Rodríguez González (ed.): Novas achegas ao mundo da cultura galega. Enfoques literarios e
- Tato Fontaíña, L. (2009). "A renovación dramática na Galiza e no Brasil: a muller como problema", en Laura Tato Fontaíña & Mª Amparo Tavares Maleval (eds.): Estudos Galego-Brasileiros 3. Língua, Literatura, Ident. Rio de Janeiro
- Vasques, Eugénia (1999). "O teatro português e o 25 de abril", . Instituto Camoes

TÍTULOS DRAMÁTICOS PARA TRABALLAR NAS SESIÓNSManuel Laranjeira, ?Amanhã Marcelino Mesquita, Uma anedota Xaime Quintanilla, Alén Otero Pedrayo, Teatro de máscaras Oswald de Andrade, A mortaAlmada Negreiros, Deseja-se mulherMaría Xosé Queizán, Antígona Hilda Hilst, O novo sistema María Estela Guedes, A bobaVidal Bolaño, Laudamuco Señor de Ningures Manuel Lourenzo, Defensa de Helena Prista Monteiro, A bengala Chico Buarque et al., Roda viva Pepetela, A corda TEXTOS DRAMÁTICOS SUSCEPTÍBEIS DE SEREN PRESENTADOSXaime Quintanilla, Donosiña.Ramón Cabanillas e Antón Vilar Ponte, O MariscalLuís Manteiga, A mecadaNelson Rodrigues, Álbum de famíliaOswald de Andrade, O Homem e o CavaloCotarelo Valledor, HostiaRafael Dieste, A fiestra valdeiraFernando Pessoa, O MarinheiroAlmada Negreiros, O Público em CenaXohana Torres, A outra banda do IberrFiama Hasse Pais Brandão, Auto de famíliaSílvia Gomez, O céu cinco minutos antes da tesmpestadeVanessa Sotelo, Nome: BonitaAveLina Pérez, Os cans non comprenden a KandinskyLuís Seoane, A soldadeiraÁlvaro Cunqueiro, O incerto Señor don Hamlet, príncipe de DinamarcaEuloxio R. Ruibal, ZardigotDaniel Cortezón, Xelmírez ou a gloria de CompostelaFrancisco Taxes, O velorioManuel Lourenzo, Traxicomedia do vento de Tebas namorado dunha forcaManuel Lourenzo, Defensa de HelenaSttau Monteiro, Felizmente há luarBernardo Santareno, Português, escritor, 45 anos de idadeOduvaldo Vianna Filho, ?Vianinha?, Papa HighirteGianfranco Guarnieri, Eles não usam black-tie@font-face {font-family:Times; panose-1:2 0 5 0 0 0 0 0 0 0; mso-font-charset:0; mso-generic-font-family:auto; mso-font-pitch:variable; mso-font-signature:3 0 0 0 1 0;}@font-face {font-family:Cambria; panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4; mso-font-charset:0; mso-generic-font-family:auto; mso-font-pitch:variable; mso-font-signature:3 0 0 0 1 0;}@font-face {font-family:"Helvetica Neue"; panose-1:2 0 5 3 0 0 0 2 0 4; mso-font-charset:0; mso-generic-font-family:auto; mso-font-pitch:variable; mso-font-signature:3 0 0 0 1 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal {mso-style-parent:""; margin-top:0cm; margin-right:0cm; margin-bottom:10.0pt; margin-left:0cm; mso-pagination:widow-orphan; font-size:12.0pt; font-family:"Times New

Roman"; mso-ascii-font-family:Cambria; mso-ascii-theme-font:minor-latin; mso-fareast-font-family:Cambria; mso-fareast-theme-font:minor-latin; mso-hansi-font-family:Cambria; mso-hansi-theme-font:minor-latin; mso-bidi-font-family:"Times New Roman"; mso-bidi-theme-font:minor-bidi; mso-fareast-language:EN-US;}p {margin:0cm; margin-bottom:.0001pt; mso-pagination:widow-orphan; font-size:10.0pt; font-family:"Times New Roman"; mso-ascii-font-family:Times; mso-fareast-font-family:Cambria; mso-fareast-theme-font:minor-latin; mso-hansi-font-family:Times; mso-bidi-font-family:"Times New Roman";}div.Section1 {page:Section1;}

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Complementary	- Carvalho Calero, R (2000). Escritos sobre teatro. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral 'Francisco Pillado Mayor' da Universidade da Coruña - Barbosa, Pedro (2005). Teoría do Teatro Moderno. A hora zero. Porto: Edições Afrontamento - Cruz, I. (2001). Historia do teatro português. Lisboa: Verbo - Cruz, I. (2005). O teatro português. Estrutura e transversalidade. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral "Francisco Pillado Mayor" - Fernández Castro, X.M. (2011). A obra dramática de Roberto Vidal Bolaño. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia | Bertamiráns: Laiovento - Franco, Camilo (2012). Dez obras na vida de Vidal Bolaño. A Coruña: Biblos - Martínez Teixeiro, Alva (2009). O Herói Incómodo. Utopia e Pessimismo no Teatro de Hilda Hilst. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral "Francisco Pillado Mayor" - Pascual, Roberto (2013). Roberto Vidal Bolaño e os oficios do teatro. Vigo: Xerais - Pena, M. & Enríquez, G. (2013). Un chapeu negro e un nariz de pallaso. Vigo: Galaxia - Pérez, Marta & Vanesa Sotelo (2013). ?Tomar as rendas e crear á inversa: unha perspectiva feminista da creación escénica en Galicia?. En Revista Galega de Teatro nº 73: 7-16.. - Prado, Décio de Almeida (1993). Peças, pessoas, personagens. O teatro brasileiro de Procópio Ferreira a Cacilda Becker. Sao Paulo: Companhia das Letras - Tato Fontaíña, L. (2013). Roberto Vidal Bolaño. Unha vida para o teatro. Noia: Toxossoutos - Tato Fontaíña, L. (2013). Do teatro ao cinema. Obras dramáticas e guións cinematográficos de Ramón Otero Pedrayo. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco - Tato Fontaíña, L. (2001). A construción dun teatro nacional en Castelao. Castelao. Co pensamento en Galiza. Actas do Congreso. Pontevedra: AS-PG / Concello de Pontevedra. pp - Vasques, Eugénia (2001). Mulheres que escreveram teatro no século XX em Portugal . Lisboa: Colibri - Vidal Ponte, R. (2014). Fóra de portas. Santiago: Positivas

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Literatura Galega/613G02012 Portuguese Language 1/613G02022 Portuguese Literature 1/613G02026
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Portuguese Language 2/613G02035 Portuguese Literature 2/613G02037
Subjects that continue the syllabus
Other comments
Esta materia ten continuidade en "Literatura e espectáculo", do Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.